

Oamenii Moldovei mele

CONSTANTIN
CONSTANTINOV

Actor de teatru și film, Constantin Constantinov, s-a născut la 7 iulie 1915, în comuna Sucleia, Slobozia. Urmează clasele primare la școala din sat, iar clasele a V-a – a VI-a în orașul Tiraspol. Termină cursurile de învățători la Balta și lucrează învățător în raionul Balta (1927-1930).

După terminarea studiilor la școala tineretului muncitor (1930-1932) în orașul Birzula (azi Kotovski, Ucraina), este repartizat la uzina Kirov din Tiraspol. Face studii la Institutul Agricol din Tiraspol (1932-1934) și școala de Artă Teatrală din Odesa (studioul moldovenesc) (1934-1938).

Își începe activitatea la Teatrul Moldovenesc din Tiraspol (1938). Din 1944 activează în cadrul Teatrului Academic Muzical-Dramatic ”A. S. Pușkin”, astăzi Teatrul Național „Mihai Eminescu”.

A debutat cu rolul *Pșenicika* în „Iarmarocul din Sorocineț” de N. Gogol (1936). În cinematografie a debutat în 1939 cu filmul „Nunta moldovenească” realizat la studioul din Kiev. S-a evidențiat atât în roluri comice, cât și în cele dramatice.

O deosebită înclinație actorul a vădit pentru interpretarea rolurilor comice: *Osip* în „Revizorul” de N. Gogol (1938), *Figaro* în „Nunta lui Figaro” de P. Beaumarchais (1941), *Papandopol* în „O nuntă la Malinovka” de L. Iuhvid și P. Reabov (1947), *Pantalone* în „Slugă la doi stăpâni” de C. Goldoni (1948, 1975), *Pristanda* în „O scrisoare pierdută” de I. L. Caragiale (1952), *Bivoleanu* în „Actori de provincie” de C. Stamati-Ciurea (1980) ș.a.

Roluri de factură dramatică: *Cir* în „Liubov Iarovaia” de K. Trenev (1938), *Hnat* în „Nazar Stodolea” de T. Șevcenko (1938), *Zahar Bardin* în „Dușmanii” de M. Gorki (1952), *Tache* în „Tache, Ianche și Cadâr” de V. Popa (1960), *Mitrici* în „Puterea întunericului” de L. Tolstoi (1960), *Emanuil* în „Tata” de D. Matcovschi (1979), *Șmukin* în „Retro” de A. Galin (1982) ș.a.

A interpretat și personaje feminine, repurtând un deosebit succes cu rolul *Chiriței* din comedia „Două fete și-o neneacă” de V. Alecsandri (1974). Chipul Chiriței creat de Constantin Constantinov persistă ca fiind cel mai convingător model actoricesc al scenei naționale.

A mai jucat rolul *Doamnei Pernel* în „Tartuffe” de J.-B. Moliere (1955).

S-a produs în peste 50 de pelicule cinematografice: violonistul *Ghiță* în „Leana” (1955), *Moș Hariton* în „Când omul nu-i la locul lui” (1957), *Boierul Costache Mârza* în „Baladă haiducească” (1958), *Cheaburul* în „Gustul pâinii” (1966), *Tulburel* în „Zece ierni pentru o vară” (1969), *Niță Baltă* în „Viforul roșu” (1971), *Moș Ciprian* în „Durata zilei” (1974), *Moș Arghir* în „Care pe care” (1977), *Dionis* în „Casa lui Dionis” (1980), *Moșneagul* în „Trece lebăda pe ape” (1982) ș. a.

Actorul Constantin Constantinov a fost unul dintre animatorii și promotorii valorilor teatrale naționale și universale, unul dintre cei mai populari și mai iubiți artiști ai Moldovei, supranumit la noi cu dragoste Nea Costache. A jucat în film până în ultimii ani de viață, făcând parte din echipa Asociației de Creație „Buciumul”, condusă de Tudor Tataru. Întreprinde turnee în țară și în străinătate.

Personalitatea sa se înscrie în galeria de aur a actorilor din Moldova. Artist al Poporului (1953), Ordinul Republicii (1993), Laureat al Premiului de Stat. Pentru merite în activitatea scenică în anul 2000 i s-a conferit Medalia „Mihai Eminescu”.

Constantin Constantinov a încetat din viață la 8 martie 2003, fiind înmormântat în Cimitirul din strada Armenească.

În decembrie 2007, o stradă nouă din sectorul Râșcani al municipiului Chișinău, a primit numele actorului Constantin Constantinov, iar pe frontispiciul blocului nr. 71 din strada A. Șciusev, în care a locuit artistul, a fost instalată o placă comemorativă.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Referințe critice

Prepeliță, Mihai. Constantin Constantinov / Mihai Prepeliță. – Ch.: Lit. artistică, 1982. – 118 p.

Prepeliță, Mihai. Constantin Constantinov: [oțerk tvorčestva] / Mihai Prepeliță; per.: A. Korkina. – Ch.: Lit. artistică, 1985. – 136 p. – Lb. rusă.

Pelin, Pavel. Constantin Constantinov // Pelin, Pavel. Ce dragoste veche – actorii / Pavel Pelin. – Ch., 1998. – P. 52-57.

Roibu, Nicolae. Constantin Constantinov // Roibu, Nicolae. Spovedanii de vineri / Nicolae Roibu. – Ch., 2002. – P. 174-179.

Șveț, Maria. Constantin Constantinov (1915-2003) / Maria Șveț // Calendar Național 2005 / Bibl. Națională a Republicii Moldova. – Ch., 2004. – P. 190-191.

Popa, Pavel. Constantin Constantinov: calendar cronologic / Pavel Popa // Realități culturale. – 2012. – Nr. 3. – P. 10-13.

Roșca, Nicolae. Trecut-au vremurile mari / Nicolae Roșca // Moldova. – 2011. – Nr. 3-4. – P. 17.

Bivol, Efim. Un actor de neuitat – nea Costache / Efim Bivol // „a”MIC”. – 2000. – Nr. 7-8. – P. 16-17.

Referințe

Ca orice om talentat, maestrul Constantinov e o individualitate clar definită. Mai mult – e o personalitate rară în lumea actorească. E o personalitate unică, irepetabilă...

Foarte sociabil în viața de toate zilele, maestrul Constantinov mai posedă și umor irezistibil. Nu cred să existe om care să nu-și fi descreștit fruntea când se afla în preajma maestrului.

Valeriu Cupcea

Constantin Constantinov e un fenomen al talentului nostru popular, al naturii noastre, al realității noastre, veșnic în vertiginos marș. El este nenea Costache al Moldovei...

Constantin Constantinov e un maestru al interpretărilor magistrale în toate genurile dramatice existente: dramă, tragedie, comedie. Memorabile sunt aparițiile lui la televiziune, în spectacole radiofonice, în concertele publice, la alte manifestări artistice populare.

Dar rolul cel mai complex, mai multilateral, cu revelații neașteptate este acela, pe care îl trăiești aievea, zi de zi, ca artist, ca inevitabil prieten și sfătuitor al tinerilor colegi.

Gheorghe Malarciuc

Moș Arghir în filmul „Care pe care”

Roșcovan în filmul „Explozie cu efect întârziat”

Chirița în comedia spectacol „Două fete și-o neneacă”

Manolachis în „Feciorii codrilor”

*Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban*